

**CAECILII CALACTINI
FRAGMENTA**

**COLLEGIT
ERNESTVS OFENLOCH**

**EDITIO STEREOTYPA EDITIONIS
PRIMAE (MCMVII)**

STVTGARDIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI MCMLXVII

Verlags-Nummer 1120

**Alle Rechte, auch die der Übersetzung, des auszugsweisen Nachdruckes
und der fotomechanischen Wiedergabe, vorbehalten**

© B. G. Teubner, Stuttgart 1967

Printed in Germany

Druck: Julius Beltz, Weinheim a. d. B.

RICARDO WVEN SCH
LVDOVICO RADERMACHER

S

PROOEMIUM

Quibus causis permotus sim, ut post Theophilum Burckhardt editionem Caecilii Calactini fragmentorum denuo collectorum pararem, dicere uix opus est. Collectio enim, quae illius curis et auspiciis ante quadraginta quattuor annos in lucem prodiit, cum fere eas tantummodo reliquias, quae auctoris nomine ipso praeditae apparent, collegit, ita ut plurima desint, hodie non iam sufficit. Ego uero in tanta fama et auctoritate, quam Caecilius ipse inter eruditos obtinet, hanc rationem sequi conatus sum, ut etiam eos locos, qui quamquam nominatim Caecilio non ascribuntur, tamen plus aut minus certo iudicio Caecilio tribuendi sunt, colligerem et in hoc fragmentorum corpus reciperem.

Neque ignarus sum difficillimum esse huic officio satisfacere, immo in uestigiis Caecilianis detegendis summa cum cautione agendum esse et persaepe hanc rem solo in colligentis iudicio uerti. Tamen illam curam Caeciliana denuo redintegrandi in me recepi. Neque enim subsidiis destitutus sum, sed succurrunt mihi admodum multa, quae postremis annis de Caecilio peruestigata sunt, admodum multa, quae a uiris doctis indiciis et argumentis ad Caecilium auctorem si non semper pro certo, at cum ueri specie relata sunt. Et imprimis hanc legem mihi imposui et in hac re maxime operam dedi, ut quaecumque ad Caecilii ingenium cognoscendum aliquam utilitatem praebere uiris doctis uisa sunt, quaecumque ab iis iure et pro-

babilibus causis pro fragmentis Caecilianis habita et confirmata sunt, complecterer et afferrem; si quid me effugit, ueniam peto. Praeterea mihi proposui singula secundum Caecilii scripta disponere et ordinem quendam constituere; idem qualis olim fuit hodie quidem dari et offerri nequit nec inter se conexas fragmenta proferri possunt. Etiam hoc mihi praemonendum esse puto paucula fragmenta ad uerbum ex Caecilio hausta ad nos peruenisse, et lectorem moneo, ut non ad uerba, sed praecipue ad rem animum attendat. Neque solum fragmenta ipsa, sed refutationes quoque siue apertas siue latentes, quibus Caecilii doctrina impugnatur, in collectionem recepi, cum etiam eae non inutiles esse uideantur; his locis inter marginem paginae et primam ipsius contextus litteram spatium amplius quam uulgo est intercedere iussi. Verborum contextum, quantum fieri poterat i. e. quatenus editiones criticae praesto erant, apparatu critico, quem a Burckhardtio neglectum esse olim H. Sauppe uituperauit, instruxi. Sed hoc notandum est non omnes uarias lectiones a me in apparatu significatas esse, sed solum eas, quae alicuius momenti praecipue ad uerba fragmentorum ipsorum restituenda fuerunt.

Quod ad fragmenta ipsa attinet, diuersa typorum genera adhibui: ea fragmenta, in quibus diserte Caecilii nomen additum est, litteris maioribus, omnia reliqua minutis litteris signata sunt. Porro locos ita distinxī, ut rectis typis locos, quibus nihil aliud nisi Caeciliana traduntur aut in quibus certe nihil alienum dignosci potest, ea autem, quibus sententiae aliorum auctorum propriae Caecilianis immixtae insunt, obliquis typis imprimi iuberem, et ita quidem, ut ea, quae Caecilii propria esse mihi uiderentur, diductis litteris signarem. Iis fragmentis, quae dubitanter tantummodo a me recepta sunt et quibus ut lector caute utatur diserte peto, quae tamen fortasse aliquo modo ad Caecilii doctrinam pertinent, asterisci praefixi sunt.

Reliquiis ipsis duas disputationes breuissimas praemitam, quarum altera historiam Caecilii, quamquam paucula

de ea dici possunt, comprehendet, altera de grauissimis Caecilii fragmentorum fontibus, de indole eorum et de causis, cur singula pro Caecilianis cognoscenda sint, disseret. Priusquam autem ad has dissertationes instituendas accedam, indices operum et libellorum praestantissimorum, quibus adiumentis usus sum, in conspectu ponam; quae hic non commemorauero, infra notabo. Excipientur autem fragmenta indicibus fontium, editionum, auctorum, uerborum rhetoricorum.

Quibus praemonitis restat, ut duobus uiris gratias agam debitas: RICARDO WVENSCH, magistro meo eruditissimo, qui ad hoc opus accedendi auctor mihi fuit quique in perficiendo opere adiutorem benignissimum se mihi praestitit, et LVDOVICO RADERMACHER, optimo talium rerum indagatori, qui qua est comitate et beneuolentia doctrinam suam mihi suppeditauit.

Scribebam Gissae mense Martio 1907.

E. Ofenloch.

CONSPECTVS

eorum uirorum doctorum, qui ad Caecilii fragmenta recognoscenda demonstranda recensenda inde ab a. 1863 usque ad hunc diem contulerunt.

OTTO ANGERMANN de Aristotele rhetorum auctore. Diss. Lips. 1904.

IOANNES AB ARNIM ineditum Vaticanum. Herm. XXVII 1892 p. 118—130.

WILLY BARCZAT de figurarum disciplina atque auctoribus. pars I: auctores Graeci. Diss. Gotting. 1904.

FRIDERICVS BLASS *die griechische beredsamkeit von Alexander bis auf Augustus*. Berol. 1865.

IDEM *die attische beredsamkeit*. edit. altera. Lipsiae 1887—1898.

IDEM *Demosthenica aus neuen papyrus*. *Jahrbuecher fuer philologie u. paedagogik* CXLV 1892 p. 29—44.

IDEM *archiv fuer papyrusforschung* III 1904 p. 287 sq.

IDEM *literar. zentralblatt*. 1906 p. 25.

CAROLVS BOYSEN de Harpocratonis lexi fontibus quaestiones selectae. Diss. Kil. 1876.

IULIVS BRZOSKA Caecilius. Pauly-Wissowa *Real-Enc.* III p. 1174—1188. 1896.

THEOPHILVS BVRCKHARDT Caecili rhetoris fragmenta. Diss. Basil. 1863.

- ADOLFVS BVSSSE *zur quellenkunde von Platons leben. Rhein. Mus.* XLIX 1894 p. 72—90.
- B. COBLENTZ de libelli *περὶ ὕψους* auctore. Diss. Argentor. 1888.
- Didymos kommentar zu Demosthenes . . . bearbeitet von H. DIELS und W. SCHVBART. Berliner klassikertexte heft I.* 1904.
- C. HAMMER *berlin. philol. wochenschr.* 1900 p. 1608.
- OTTO IMMISCH *die antiken angaben ueber die entstehungszeit des platonischen Phaedrus. berichte ueber die verhandlungen der saechs. gesellschaft der wissenschaften zu Leipzig. philol.-histor. kl.* LVI 1904 p. 213—251.
- GEORGIUS KAIBEL *Cassius Longinus und die schrift περὶ ὕψους. Herm.* XXXIV 1899 p. 107—132.
- BRVNO KEIL *analecta Isocratea. Prag. et Lips.* 1885.
- IDEM apud Franciscum Susemihl *griechische litteratur in der Alexandrinerzeit.* 1892. II p. 678.
- IDEM *der perieget Heliodoros von Athen. Herm.* XXX 1895 p. 199—240.
- IOSEPHVS KLEIN *der rhetor Caecilius. Jahrbuecher fuer philologie u. paedagogik* LXXXVII 1863 p. 577—579.
- FRIDERICVS LE^o *die griechisch-roeemische Biographie.* 1901.
- ERNESTVS MAASS de biographis Graecis quaestiones selectae (*Philolog. Vntersuch.* III) p. 131. Berol. 1880.
- LVDOVICVS MARTENS de libello *περὶ ὕψους.* Diss. Bonn. 1877.
- FRIDERICVS MARX *die zeit der schrift vom erhabenen. Wien. stud.* XX 1898 p. 169—204.
- CASIMIRVS A MORAWSKI quaestiones Quintilianae. Diss. Berol. 1874.
- IDEM de Dionysii et Caecilii studiis rhetoricis. *Rhein. Mus.* XXXIV 1879 p. 370—376.
- PAVLVS OTTO quaestiones selectae ad libellum qui est *περὶ ὕψους* spectantes. Diss. Kil. 1906.¹⁾

1) p. 1—80 iam prelum subierant, cum haec dissertatio foras data est.

- LVDOVICVS RADERMACHER *Dinarchus*. *Philologus* LVIII 1899 p. 161—169.
- RVDOLFVS REPPE de L. Annaeo Cornuto. *Diss.* Lips. 1906.
- MAXIMILIANVS ROTHSTEIN *Caecilius von Kalakte und die schrift vom erhabenen*. *Herm.* XXIII 1888 p. 1—20.
- HERMANNVS SAVPPE *Goetting. gel. anzeigen* 1863 a p. 1661 ad p. 1668.
- TH. SINKO *deutsche literaturzeitung* 1905 p. 533 sq.
- FRANCISCVS SVSEMIHL *griechische litteratur in der Alexandrinerzeit*. Lips. 1892.
- RICARDVS WEISE *quaestiones Caecilianae*. *Diss.* Berol. 1888.
- PAVLVS WENDLAND *berlin. philol. wochenschr.* 1905 p. 311 sq.
- GEORGIVS WENTZEL *beitraege zur geschichte der griech. Lexikographen. sitzungsberichte der preuss. akademie der wissenschaften zu Berlin*. 1895 p. 477—487.
- VDALRICVS DE WILAMOWITZ in libellum *περὶ ὕψους* coniectanea. *Herm.* X 1875 p. 334—346.
- IDEM *die Thukydideslegende*. *Herm.* XII 1877 a p. 326 ad p. 367.
- IDEM *Herm.* XXXIV 1899 p. 626.
- IDEM *asianismus und atticismus*. *Herm.* XXXV 1900 p. 1—52.
- IDEM *die textgeschichte der griechischen Lyriker. abhandlungen der gesellschaft der wissenschaften zu Goettingen. philol.-hist. kl. NF. IV no. 3.* 1900.
-

I. Historia Caecilii.

De uita et singulis scriptis Caecilii dicere non opus est, postquam Brzoska praestantissime, quaecumque huc pertinent, collegit composuit commentatus est, ita ut omnia fere, quae ante eum de illa re scripta sunt, u. c. Burckhardtii de uita scriptisque commentatio (p. 1—25), hodie minoris momenti sint et altiori cognitioni nihil praebeant. Paucula tantum mihi addenda sunt. Primum, ex quo fortasse aliquid lucrari possumus, ad uitam, alterum ad scripta Caecilii spectat. Caecilium patria Calactinum fuisse certissimum et extra dubitationem est. At in indice Suidae fontium, 'anonymi Etymologico ex Etymologico magno desumpto' praemisso, quod in codice quodam Matritensi traditur, quem Ioannes Iriarte in libro 'regiae bibliothecae Matritensis codices Graeci mss.' uol. I 1769 cod. XXI p. 82—84 publici iuris fecit, haec leguntur (fol. 2^u): *Κεκίλλιος μείγαρεὺς σικελιώτης ἐκλογὰς λέξεων κατὰ στοιχεῖον*. Caecilius igitur hoc loco Megareus appellatur. Cui memoriae aliis testibus non compertae et a uulgata discedenti fidem nos denegare non licet. Klein l. s. p. 578 eam ita intellegendam censet, ut Caecilium reuera Calactinum fuisse, sed aliqua causa Megara deductum esse et uitae partem in ea urbe degisse, fortasse eo consilio, ut in illa melius quam in obscura patria officium rhetoris exsequi posset, et ob eam rem Megareum uocatum esse statuatur. Talem errorem aliis exemplis confirmari posse. Velut etiam Herodoti, quod Thuriis magnum spatium uitae suae habitasset, patriam Thurios subindicatos esse. Quamquam Kleinio concedendum est hoc per se fieri potuisse, fortasse rectius statuimus, id quod Ericus Bethe, magister meus doctissimus, liberaliter me monuit, Caecilium, ut uir erat clarus, Megareum ciuem honoris causa factum esse.

Nam scimus inde a temporibus hellenisticis persaepe celebres uiros honoris causa ciues appellatos esse et eam ob rem nomina patriae illorum magnam partem uaria fuisse. Nonnulla eaque notissima exempla haec sunt: Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος, re uera Ἀλεξανδρεύς, Ποσειδώνιος ὁ Ἀπαμεύς, νόμῳ δὲ Ῥόδιος, Κάστωρ ὁ Ῥόδιος, etiam Γαλατεῖος uocatus. — Ad librorum autem Caecilianorum catalogum addam nunc, postquam felicissimo casu factum est, ut Caecilianum nouum (fr. 163) per papyrum, qua Aristotelis de Republica Atheniensium commentarium e tenebris resurrexit, ad nos peruenerit, non iam dubitari posse, quin Caecilius praeter eos libros, quorum tituli ex Suida et aliunde non ignoti sunt, alios scripserit. Si de hoc fragmento et fragmentis 159—162 recte iudicare uolumus, facere non possumus, quin Caecilium singulas orationes si non omnium rhetorum, at certe Demosthenis et Aeschini, diligenter et copiose interpretandas sibi sumpsisse statuamus. Deinde ex fragmentis 156—158 elucere mihi uidetur Caecilium Thucydidi quoque non exiguam operam nauasse et fortasse singularem librum ei dedicasse. Et Pseudocaecilianum illud, quod per Ioannem ab Arnim in lucem rediit et quod supremo loco collectionis meae posui, et in quo aliquo modo Χρεῖαι uel similia colligebantur siue tractabantur, indicat, ni fallor, nostrum rhetorem librum composuisse, cuius argumentum aliquam necessitudinem cum huius argumento habebat.

Omnes libri Caeciliani discerpti et deperditi sunt. Quaerenti, cur hoc factum sit, ea respondeo, quae nuperrime Vdalricus de Wilamowitz in libro suo *die griechische literatur des altertums* (*die kultur der gegenwart* I 8) inscripto p. 148 dixit: *Caecilius, ein offenbar hoechst energischer, kenntnisreicher und betriebsamer rhetor, der aber ein allzu fanatischer attiker war, so dass seine buecher verloren sind.* Et tamen quantum ex Caecilii thesauris a sequioribus desumptum est! Paucis admodum locis Caecilii nomen afferunt, multo pluribus nomen fontis sui reticentes libros illius usurpasse et expilasse censendi sunt.

Aequalium unus est, qui Caecilii mentionem facit et unum illius fragmentum conseruauit, Dionysius Halicarnaseus. Difficile est de ea ratione, quae inter hunc et illum intercesserit, iudicare, et hodie quoque, quamquam ea inuestigatio saepe et a multis agitata est, uirorum doctorum iudicia diuersa sunt. Alii Caecilium maiorem natu, alii minorem natu Dionysio esse arbitrati sunt, alii eos sibi amicos, alii inimicos fuisse uoluerunt. Quamquam hanc controuersiam iterum tractare nolo, praesertim cum nostram causam non artius attingat, tamen dicere fortasse liceat, quae sentiam. Mihi igitur uidentur Dionysius et Caecilius re uera aequales eandem fere aetatem agentes fuisse. De commercio, quod inter eos fuerit, et de ratione, qua Dionysii et Caecilii scripta coniuncta fuerint, pauca comperta habemus. Meo iudicio certum est Caecilium in uno quidem libro *περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν δέκα ῥητόρων* contra Dionysii sententias disputauisse; hoc luce clarius apparet ex fragmento 136 et ex fragmentis 110, 137, 142, 146. Inde concludendum est illos non amicitia inter se iunctos fuisse, sed aemulos alterum cum altero certauisse, praesertim cum alibi quoque, ubi sententias eorum proprias comparare possumus, saepe dissentiant. Nec non utriusque indoles atque natura huic rei suffragatur: Caecilio exemplum propositum Lysias, Dionysio Demosthenes est; quod expendentes uix putabimus *ein innerlich enges verhaeltnis* inter utrumque exstitisse. Alterum igitur ab altero quicquam mutuatum esse, quamquam hoc hodie diiudicari non potest, uix opinor. At multa inter se communia habent. Vbicumque Caeciliana cum Dionysii locis conferri possunt, utrumque communes fontes, imprimis Peripateticos, Hermippum Theophrastum alios in usum uocauisse statuamus.¹⁾ Ceterum ea, quae supra

1) Etiam fragmento 158 sententia mea non refutatur. Hoc ita intellegendum est, ut V. de Wilamowitz (uide adn. ad fr.) iudicauit, cuius haec sunt uerba: *ein einflussreicher zeitgenosse wird als eideshelfer aufgebotten.*

de Caecilii libro περὶ τοῦ χαρακτηῆρος τῶν δέκα δητόρων inscripto exposui, alia consideratione affirmantur. Hic enim liber re uera ab auctore iam seniore confectus uidetur esse. Nam fr. 130 recte ad Caecilium relatum uidetur, cum uerbis φέρονται κτλ., quae Caeciliana esse ualde uerisimile est, prior illius pars adeo continuata et iuncta sit, ut compilatorem ad duos auctores adiisse uix putes; *ueberdies deutet in den rednerviten nichts darauf hin, dass ausser durch Caecilius und . . besonders nach Caecilius so urkundliches material in diese hineingekommen sei* (Keil l. s. p. 223); quod si uerum est, computare possumus, quo fere anno Caecilii opus compositum sit. Keilius illud in primum fere aut ante aut post Christum natum annum reiiciendum esse uerissime statuit; quam ratiocinationem comprobare non difficile est. Cum enim in hoc fragmento stemma gentis Eteobutadarum contineatur, quod Caecilius usque ad Dioclem deduxerit, quem aliunde, scilicet ex inscriptionibus (CIA III 615. 616 al., cf. I. Kirchner, Prosop. Att. I n. 4011 p. 269) scimus usque in Claudii et Neronis tempora uixisse, unde concludere licet Dioclem prius quam decimo fere ante Christum natum anno natum non esse, porro cum Diocles, ut apparet ex ratione, qua a Caecilio nullo addito muneris nomine commemoratur, illa aetate paene infans fuerit, Keilio adstipulandum est.¹⁾ Quo tempore reliqua scripta composita sint, hodie dinosci non iam potest.

Trium aliorum auctorum, qui Caecilio aetate coniuncti sunt, hoc loco mentio fiat, Strabonis (67 a. Chr.—19 p. Chr.), Didymi, Lysimachidis. Strabo dignus est qui commemoretur, quod Caecilii librum περὶ ἱστορίας inscriptum uidetur inspexisse. Quod ad Didymum attinet, uerisi-

1) Dum haec imprimuntur, et Keilium et me errauisse intellego. Nam 'propter temporum rationes hic Diocles non idem haberi potest cum Diocle Themistoclis f. Hagnusio CIA III 615. 616' Kirchner l. s.; uide stemma apud Kirchnerum l. s. n. 6654 p. 430 exhibitum, qui nostri Dioclis ἀκμήν anno 9 a. Chr. attribuit.

mile est eum quoque unum uel alterum fructum ex Caecilio cepisse et in usum suum conuertisse. Denique Lysimachidis liber *περὶ τῶν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ῥητόρων πρὸς Κεκίλιον* inscriptus (uide fragmentum 155 s. *θεωρικόν*) Caecilii ipsius lectionem et studium diligens in eo uersatum manifesto prodit. Quamquam de Lysimachide aliunde non multum scimus, tamen certum est eum cum Caecilio conflixisse; etiam de eius ratione impugnandi fortasse aliquid accuratius dicere possumus, si titulum ipsum inspicimus. Puto enim refutationes Caecilii acerbitate satis insignes fuisse et totum huius librum per singula ab aduersario impugnatum esse.

Videmus igitur Caecilium iam apud aequales magna auctoritate fuisse et ipsius uiui libros ut uehementer impugnatos, ita etiam compilatos esse. Tantum de aequalibus.

Qui post mortem Caecilii primus eius mentionem fecit, est libelli de sublimitate auctor. Illum Claudii fere temporibus conscriptum esse a plerisque uiris doctis statuitur. Pseudolonginus, qui uocatur, acerrimus aduersarius et obtrectator Caecilii est et pugnandi cupiditate ardet. Non solum Caecilii librum *περὶ ὕψους* diligentissime legit, sed etiam eius *συγγράμματα ὑπὲρ Λυσίου* et fortasse eius *σύγκρισιν Δημοσθένους καὶ Κικέρωνος* uersauit. Ceterum puto nos cum ex indole libelli *περὶ ὕψους* tum ex uerbis auctoris ipsis concludere posse lectionem Caecilii librorum his temporibus uulgatam fuisse; etenim libellus iis destinatus erat, qui aduersarii scriptum cognitum habebant.

Propero ad alios, qui primo saeculo post Christum natum Caecilii memoriam propagauerunt, dico Lesbonactem, Quintilianum, Phoebammonem. Lesbonax illius librum *περὶ σχημάτων* uidetur legisse, Quintilianus sine dubio ipse Caecilii arti rhetoricae et libro *περὶ σχημάτων* operam dedit, Phoebammonis, cuius tempus accuratius circumscribere non possum, epitome expressam Caecilii memoriam continet.

Temporum ratione insequuntur tres aequales, qui Caecilii non immemores fuerunt, Plutarchus, Fauorinus, Am-

monius personatus. Plutarchus ipse Caecilii σύγκρισιν Δημοσθένους καὶ Κικέρωνος inspexit et acerrime carpsit; fortasse eius librum περὶ ὕψους uidit. Fauorinus Caecilii συγγράμματα ὑπὲρ Ἀνσίου, quod Immischius satis certis argumentis probauit, legit et quod usui erat, exscripsit (uide infra p. XXXII et p. XVII). Vtrum Ammonius, qui uocatur, siue potius Herennius Philo (uide Cohn, Pauly-Wissowa *RE.* I p. 1866), cuius glossarium circa annum centesimum compositum est, ipse Caecilium in usum uocauerit, an huius doctrinam ex alio fonte, scilicet ex Lysimachide, cognitam referat, quod mihi magis uerisimile uidetur, diiudicare non ausim.

His adnecti possunt nonnulla, quorum aetas certius definiri nequit. Spectant huc uitae decem oratorum et scholia in Aeschinem Demosthenemque conscripta. Ex his dilucide apparet, quanta auctoritate Caecilii sententia in recentioris temporis uulgari scientia (κοινῇ ἱστορίᾳ) flourerit. Nam persaepe Caecilius commemoratur, ut dubium esse non possit, quin pars quidem librorum illo tempore non ignota fuerit et assidua lectione fructa sit.

Hadriano principe, ut in sequiora tempora altius descendam, Caecilii scripta studiose lectitata esse argumento sunt Neocles, Alexander, Theo, Harpocratio. Hic notandum est nostrum iam iterum, quod tam saepe factum esse uidimus, impugnari. Harpocratio enim, ut ex fragmento 155 s. ἐξούλης apparet, Caecilii doctrinam satis acriter refutauit. Quo non prohibetur, quominus in aliis Caecilium sequatur. Pauca sunt, quae Apollonius, qui altera parte secundi saeculi uixit, ex Caecilio lucratus est, si modo re uera Caecilium ipsum legit. Item res se habet in Clemente Alexandrino cum Apollonio aetate coniuncto; illum Caecilii libros integros nouisse credere non possum.

Itaque ueniamus ad Laertium Diogenem et Athenaeum dipnosophistam, qui prima parte saeculi tertii opera sua composuerunt. In utroque uestigia Caecilii librorum notitiae inesse uidentur. Omnino ipso tertio saeculo studium in nostro rhetore collocatum admodum uiguisse puto: hoc testantur non solum Laertius et Athenaeus modo laudati,

sed etiam, ut ad alteram partem transeam, Longinus, Tiberius, Porphyrius (a. 233—304). Quos omnes in singulis ad ipsum Caecilium redire mihi persuasum est.

De Caecilii memoria quarto saeculo prouulgata pauca dicenda sunt. In hoc tempus unus incidit, qui, quantum nos scimus, notitiam Caecilii habet, quamquam huius nomen apud eum non inuenitur, Libanius (a. 314—393). Quem ad Caecilium ipsum accessisse, non ab aliis allatam nostri doctrinam exhibere admodum uerisimile est.

Posteris temporibus fama Caecilii quondam celeberrimi rhetoris ualde minuitur et uestigia Caecilianorum librorum lectionis rara sunt. Iam Caecilius ex iis auctoribus fuit, quos ipsos plurimi non legerunt: iam non ad Caecilium deuenerunt, iam in scholis rhetorum non Caecilio ipsi operam dederunt, sed compendiis aliisque libris, quorum lectio facilius erat, uti sunt. Talia scripta, quae admodum in more fuerunt, multa ex Caecilio excerpta plus aut minus corrupta et aliis aucta continere per se ipsum intellegitur. Ex quinti saeculi scriptoribus Syrianus et Hermias memorabiles sunt. Quae uterque exhibet Caeciliana, non lectionem ipsius Caecilii redolent. Syrianus compendium rhetoricum tale, quale modo appellauimus, exscripsisse uidetur. Et quod ad Hermiam, qui in altera parte quinti saeculi uixit (uide Couvreur p. VI), attinet, certissimum est, quod Immischius confirmauit, Caeciliana, quae apud eum exstant, nihil aliud esse nisi *παράδοσιν* disciplinae Neoplatonicae ex Fauorino partim ductam. Ne refutationes (*λύσεις*) quidem Hermias ipse inuenit: etiam hic scholae *παράδοσις* tantummodo lectoribus offertur. Ceterum iterum iterumque uidemus, quantopere Caecilii sententiae impugnatae et refutatae sint: Caecilii aduersarii non defuerunt.

Syrianum et Hermiam excipiunt circa annum quingentesimum Marcellinus et Sopater. Alter, Thucydidis uitae auctor, nonnulla Caeciliana summi pretii nobis seruaui, quae alibi nusquam leguntur; unde fortasse colligi potest Marcellinum ipsum Caecilio operam dedisse.

At Sopatrum Caecilium cognitum habuisse non credibile est, sed enchiridion rhetoricum aliquod eius generis adhibuisse, quod supra descripsi.

In sexto, septimo, octauo saeculo nemo Caecilii memoria insignis est. Fortasse hic locus est, perpauca de lexico Cantabrigiensi uerba facere. Quamquam huius aetas certius definiri non potest, tamen est *ein altes, hoechst wertvolles rhetorisches woerterbuch* (K. Krumbacher, *geschichte der byzantinischen litteratur*² p. 577). In eo duo testimonia de Calactino insunt, quae, quamquam tenuia sunt, tamen digna sunt, quae magni aestimentur. Fortasse Caeciliana, quae proferuntur, non aliis testibus, sed Caecilii ipsius lectioni debentur. Subsequi iubeo lexicon Seguerianum quintum (et quartum), quamquam uidentur tempore inferiora esse. Hic rursus densiora sunt uestigia memoriae Caecilianae et uestigia studii assidui in eo collocati.

Ad proximum, qui in hac historia memorandus est, pergo, ad Photium (a. 820—891). Is quamquam nostrum satis saepe diserte laudat et omnino multa Caeciliana profert, tamen certissimum est ne unum quidem librum huius rhetoris ipsum eum inspexisse. Cuius temporibus plurimos Caecilii libros deperditos fuisse putauerim. Copias Caecilianas, quas affert, non ex ipso Caecilio Photius deprompsit, sed pendebat ex alio auctore siue aliis auctoribus. Sine dubio eclogas ex illius libris per uetustiores rhetores factas arcessiuit; ex quibus fontibus Longinus uidetur fuisse, quod Bruno Keil (*verhandlungen der 47. versammlung deutscher philologen und schulmaenner in Halle a. S. 1903* p. 54) demonstraui.

A Photio progredior ad Suidam ex nono saeculo in decimum descendens. Ei quae necessitudo cum Caecilio fuerit, dubitanter tantummodo definiuerim. Quamquam enim huius lexicon diserte in indice fontium operi grandi praemisso appellatur, tamen ualde dubitari potest, an non quemquam Caecilii librum uersauerit; eum quoque per alios intercedentes Caecilii notitiam habere uerisimile est. Ut res se habet, Suidas imprimis memorabilis est, quod in eius

opere Caecilii nomen extremo uocatur, quod posteris temporibus plane obliuione obrutum est.

Agmen claudat Gregorius Corinthius, qui in historia Caecilii non sine honore appellari potest. Nam quamquam duodecimo saeculo (circa a. 1150) uixit, tamen conicere possumus eum Caecilii *περὶ σχημάτων* librum fortasse usque ad suam aetatem propagatum cognitum habuisse. Fragmentum enim, quod conseruauit, multo plura bonae frugis plena continet quam reliqui tractatus, de quibus fortasse ut de fontibus Gregorii cogitari possit.

Hic igitur extremus testis Caecilii memoriae est. Reliquis temporibus mediæ æui nullum uestigium eius inueniri potest: omnes Caecilii libri perierunt. Neque quisquam exstitit, qui studium collocaret in Caecilianis discerptis rursus colligendis: ad unum omnes rhetoris, qui olim praeclarissimus gloria et auctoritate plerosque multo superabat, obliti sunt.

Primus, qui uidetur eum ex hac obliuione suscitauisse — iam ad alteram partem huius historiae Caecilii uenio —, primus, qui, quantum scio, Caecilium rursus memorat et breuiter tractat, eo tempore uixit, quo fauor antiquitatis reuiuiscit. Est Constantinus Lascaris (a. 1434—1501), patria Byzantinus, qui anno 1454 in Italiam profugus emigravit. Huius libellus 'de scriptoribus Graecis, patria Siculis' inscriptus (Patrologiae cursus completi ab J. P. Migne accurati seriei graecae tom. CLXI) etiam de Caecilio nonnulla, quamquam plane ex Suidae de Caecilio articulo pendentia, exhibet. Verba ipsa exscribo (c. 64 p. 922 Migne): 'Caecilius qui et Archagathus uocabatur, Siculus ex Calacta oppido, Graecus natione ac lingua, Iudaeus tamen lege, orator praestantissimus. Romae tempore Augusti Caesaris publice legit. Multa composuit, „Contra Phrygas libros duos“, „Elegantias Atticas“ secundum elementa, quae adhuc apud Suidam leguntur: „De comparatione Demosthenis et Aeschinis“; item „Demosthenis et Ciceronis“; item „De stylo decem oratorum Graeciae“.'

De Caecilii memoria sexto decimo et septimo decimo saeculo nil referendum est. Eos, qui progrediente tempore Caecilii memores fuerunt, tantum breuiter perstringam. De Caecilio meruerunt: Antonino Mongitore 'Bibliotheca Sicula, siue de scriptoribus Siculis, qui tum uetera, tum recentiora saecula illustrarunt, notitiae locupletissimae' 1708—1714. I p. 117sq.; John Taylor (1738) in praef. ad Lysiae editionem Londinensem (oratores graeci ed. Reiske VI p. 66 sq.); Jonathan Toup (1778) in editione libelli *περὶ ὕψους* per Weiskium curata p. 219sq.; Gottlieb Christoph Harless in Fabricii Bibliotheca graeca II 1791 p. 849, VI 1798 p. 124sq.; Jacques Nicolas Belin de Ballu *histoire critique de l'éloquence chez les Grecs* 1813. II p. 93sq.; Leonhardus Spengel 'Συναγωγή τεχνῶν siue artium scriptores ab initiis usque ad editos Aristotelis de Rhetorica libros' 1828 p. 11sq., p. 122sq., p. 130, p. 180; K. W. Krueger *leben des Thukydides* 1832 (*kritische analekten* I p. 32 sq.); Anton Westermann *geschichte der griechischen beredsamkeit* 1833. I p. 197; Friedrich Osann *beitraege zur griechischen und roemischen litteraturgeschichte* I 1835 p. 295; Mauriti. Herm. Ed. Meier 'de Andocidis quae uulgo fertur oratione contra Alcibiadem commentatio quarta' 1837 p. 7sq. (opuscula acad. I p. 128sq.); Pauly *realencyklopaedie* II 1842 p. 38sq.; Georgius Buchenau 'de scriptore libri *περὶ ὕψους*' 1849 p. 40sq.; Carolus Mueller FHG III 1849 p. 330sq.; Moriz Schmidt in *Jahrbuecher fuer philologie und paedagogik* LXXI 1855 p. 778sq.; Theophilus Burckhardt 'Caecili rhetoris fragmenta' 1863.

Ea uirorum doctorum scripta, quae inde a Burckhardtii dissertatione usque ad hunc libellum editum in lucem prodierunt, iam supra (p. VIII sqq.) a me enumerata sunt. Sed hoc moneo, ei, qui in Caecilii fragmenta inquirere eaque interpretari uult, saepe etiam ipsa illa scripta inspicienda et pro commentario adhibenda esse, cum omnia, quae ab eorum auctoribus eruta et inuenta sunt, hic repetere nec uoluerim nec potuerim.

II. De grauissimis Caecilii fragmentorum fontibus.

Iam ad alteram partem multo grauiorem pergo, in qua pauca de auctoribus, qui Caeciliana nobis seruauerunt, exponenda sunt.

De Pseudoplutarchi uitis X oratorum.

De commercio, quale fuerit inter Pseudoplutarchum et Caecilium, constituendo uiri docti in uarias opiniones disceserunt et discedunt. Haec inuestigatio iterum iterumque agitata uel hodie ad finem certum non deducta est. Itaque hanc quaestionem intricatiorem hoc loco absoluere non possum, ne omnium quidem uirorum doctorum opiniones repetere et recensere¹⁾: sed paucis rem perstringens nonnulla eaque probata et grauissima proferam. Demonstratum igitur esse existimo ea, quae apud Pseudoplutarchum legimus, ex fontibus diuersis confluisse. Haec permixtio ex nullo ordine aut delectu pendet, nam omnibus locis insunt uestigia neglegentis compilatoris, qui fontes suos nulla ratione adhibita exscribit et particulas componit, quamuis conexus sententiarum turbetur, quamuis intra unum fere enuntiatum diuersissima confundantur. Iam

1) Praeter uiros doctos supra in conspectu allatos multi alii huic quaestioni operam dederunt; qui nullam utilitatem mihi praebuerunt. Huc spectant: R. Ballheimer 'de Photi uitis X oratorum' Diss. Bonn. 1877; Guil. Sturm 'de fontibus Demosthenicae historiae quaestiones duae' Diss. Hal. 1881; A. Prasse 'de Plutarchi quae feruntur uitis X oratorum' Diss. Marp. 1891 al.

quaestio difficillima est, quorum auctorum libri excerpti sint. Cuius uitas Pseudoplutarcheas legenti manifestum est ex his fontibus fuisse etiam Caecilii opus de oratoribus Atticis conscriptum. Documento est huius frequentissima mentio, quae imprimis regnat in iis partibus, quae sunt de orationum spuriarum aut genuinarum numero (*fragen der echtheitskritik*) et quae tractant artem et genus dicendi singulorum oratorum (*aesthetische beurteilung*). Item pro certo habeam Pseudoplutarchum ad Caecilii ipsum librum accessisse et, quae usui essent, ex eo excerpisse. Neque dubium est, quin aliis locis, ubi Caecilii nomen non adscriptum est, tamen is rhetor in usum uocatus sit. Sed enucleare, quae ex consarcinato Pseudoplutarchi libro ad Caecilium probabiliter referenda sint, labor periculosae aleae est. Difficultas augetur eo, quod etiam Dionysius laudatur. Nam interdum utriusque discrepantias in numeris genuinarum et spuriarum orationum notat. Inde apparet a compilatore etiam Dionysium exscriptum esse. Et hoc quoque auctore in multis, quae nomine omisso apud Pseudoplutarchum leguntur, is usus est. Neque uero uerba ipsa Caecilii aut Dionysii semper seruauit, siue paucula omisit siue in breuius contraxit siue mutauit. Quod uero maxime animaduertendum est, Pseudoplutarchus praeter Dionysium et Caecilium alios fontes adhibuit, quod Radermacher de uita Dinarchi pro certo et sine dubio affirmauit. Hi tamen fontes parui uel nullius momenti uidentur fuisse; non a uero aberrabimus, si statuemus a Pseudoplutarcho etiam τὰ δητόρων γένη editionibus praemissa et ante Dionysium conscripta adhibita esse. Videmus igitur, quanta difficultate laborare et quanta cautione uti necesse sit ei, qui ex hac ruina permixtarum auctorum diuersorum et consiliis disparium sententiarum Caecilii uestigia agnoscere studeat. Alia accedunt. Valde considerandum est oratorum uitas tales, quales Caecilius conscripserat, a uitis Dionysianis non multo differre potuisse, cum Caecilius et Dionysius plurima a communibus fontibus, scilicet ab Hermippo aliis, mutuati sint, quam

ob rem maiore cautione opus est. Discrepantias, quae inter Caecilium et Dionysium intercedebant, maxime ad ea pertinuisse, quae noua excoluerunt et proprio ingenio inuenerunt, i. e. ad quaestiones artis criticae et ad iudicia rhetorica et aesthetica, facile intellegitur. Et bene accidit, quod a Pseudoplutarcho re uera hae discrepantiae interdum adnotantur, quam rem iam supra memoraui. Vt igitur paucis summam ducam, obtinemus a Pseudoplutarcho satis multos auctores coaceruatos esse, scilicet τὰς κοινὰς ἱστορίας, ἃς κατέλιπον ἡμῖν οἱ τοὺς βίους τῶν ἀνδρῶν συνταξάμενοι (Dion. ad Amm. I 3 p. 260, 2 Vs. et R.) etiam γένη uocatas, amplificatas ex ipsorum Caecilii et Dionysii lectione. Et fortasse hoc addendum est Caecilium, quod ad materiam ipsam attinet, ultra Dionysium processisse, plures fontes eosque primae notae adhibuisse, maiore ubertate in uitis enarrandis fuisse. Vnde fortasse concludere licet Pseudoplutarchum imprimis iis, quae neque τὰ γένη neque Dionysius praebuerunt, Caecilianis nouis librum suum auxisse. Sed haec singillatim pertractare non possum. Tantum hoc moneam iure partes rhetoricas, quae de numero orationum et de genere dicendi sunt, ad Calactinum reduci mihi uideri. Huius rei documento est frequens Caecilii mentio in illis ipsis locis praecipue obuia. Et in iis, quae a Pseudoplutarcho sine nomine afferuntur, sententiis illum ab eodem exemplo pendere per se admodum uerisimile est, praesertim cum in iis saepe eadem dicendi formulae redeant, quae in fragmentis nomine Caecilii signatis leguntur. Hoc quoque coniecturae nostrae suffragatur, quod, ut ex fragmentis ipsis uidemus, saepius Caecilius plures orationes quam Dionysius germanas esse putauit. Sed licet illas sententias Caecilio uindicemus, hoc fragmentorum collectione nostra dum utimur, semper memoria teneamus in illis locis non ipsa Caecilii uerba seruata esse, sed Pseudoplutarchum ad sententiam tantum ea, quae Caecilius exposuerat, reddere, quin immo ne ad sententiam quidem meram Caecilii doctrinam reddi; nam saepe ordine inuerso in breuius contracta, alienis quoque permixta produntur. Quare hi loci satis

caute adhibendi sunt; tamen recipiendi erant, cum ad Caecilii meliorem cognitionem non paruum utilitatem praebeant.

Sed alia quoque Caecilii uestigia, qui Pseudoplutarcheas uitas percurrit, expiscari potest. Atque unum quasi corpus Caecilianorum, quod inter alia ambitu excellit, Bruno Keil enucleauit. Obseruauit enim in uitis locos quosdam inesse, quos eidem deberi origini negari non potest. Hunc communem auctorem Heliodorum periegetam esse Keilius tam certe argumentis confirmauit, ut omnis dubitatio hodie dempta sit. Et grauissimum est, quod per Caecilium interuenientem illi loci pretiosi in uitas illati, re uera ex Caecilio a Pseudoplutarcho hausti sunt. Nam cum per se ipsum probabile sit nemini nisi Caecilio, huic tam exquisito et accurato uiro, illos locos tanti pretii deberi¹⁾ — nam scimus Caecilium re uera optimos fontes (*aktenstuecke*; cf. fr. 102) attulisse —, omnis dubitatio tolletur Heliodori asseclam et Pseudoplutarchi fontem neminem alium fuisse nisi Caecilium, si examinemus, in quo tenore Heliodorea apud Pseudoplutarchum legamus. Certa causa, non casu factum uidetur esse, quod ter (fr. 117, 22; fr. 135 p. 120, 1; fr. 148, 10; cf. etiam fr. 130 p. 113, 5sq.) locos Heliodoreos statim illa placita rhetorica uel critica (*φέρονται κτλ.*) sequuntur; haec res ex nulla alia causa nisi ex usu unius eiusdemque fontis explicari potest: priora cum posterioribus tam arte coniuncta sunt, ut idem Pseudoplutarchi auctor statuendus sit. Recte Keil (l. s. p. 220) dicit: *mit den heliodorstuecken sind diese sicherlich Caecilianischen kritischen angaben auch in der zersplitterten ueberlieferung noch so eng verbunden, dass man fuer diese wie jene notwendig die gleiche letzte quelle annehmen muss.* Fortasse addendum est in fragmento 107, 5 quoque locum Heliodoreum iudicio critico, quod ad Caecilium reuocant, excipi.

Haec fere erant, quae de ratione inter Pseudoplutarchi uitas et Caecilium intercedente exponere in animo habe-

1) sed cf. etiam P. Wendland *Anaximenes von Lampsakos* 1905 p. 18 sq., 3.

bam. Vnum addam de fragmentis 108, 113, 114, 116, 119, 125, 149. In uniuersum dicendum est ea in hanc syllogen a me recepta esse, quod exhibent, quae aut apud Dionysium omnino desunt aut cum Dionysiacis comparata aliquid noui continent, et quae aliis quoque probabilibus rationibus, e quibus talia concludi solent, Caecilio ab omnibus fere uindicantur. Fortasse fragmentum 108 explicatione breui eget. Ergo uita Lysiana, quae in illo exstat, optima coniunctione uerborum et sententiarum continua est, quod iam Blassius (l. s. I p. 341, 4) adnotauit, et perbene uno tenore legitur. Ex his fortasse sequitur Pseudoplutarchum in hac parte non ex compluribus fontibus enarrationem compilasse, sed potuisse quidem unum tantum auctorem exscribere. Si autem hoc sumitur et si uera sunt, quae supra exponere studui, uix alia ratio excogitari potest, quam ut putemus nos Caecilianam uitam, quamquam deflexam, tamen ad sententiam repetitam, tenere.

De Photio.

Iam ad Photium accedam, unum ex iis, qui plurimum ad conseruanda Caecilii iudicia contulerunt. Sed hoc pro certissimo teneamus Caecilii opus ab ipso Photio non lectum aut excerptum esse; talia Caeciliana, qualia apud Photium exstant, hoc modo afferri non posse nisi ab eo, qui Caecilium ipsum non inspexit, sed placita Caeciliana ab aliis tradita et accepta legit, primo obtutu apparet (uide, quae supra p. XVIII dixi). Tamen Photius ad Caecilii fragmentorum collectionem magna utilitate est. Iam Sauppius uidit et in censura dissertationis Burckhardtianae planius explicauit multa iudicia rhetorica apud Photium adseruata ad Caecilium reuocanda esse. Huius uiri auctoritatem Blassius, Brzoska, alii deinde secuti argumentis ita probauerunt, ut hodie nemo de hac re dubitet. Re uera doctrinam Caecilianam in Photio subesse uiri docti collegerunt ea ratiocinatione ducti, primum quod nonnulla iudicia diserte a Photio illi rhetori tribuuntur, ita ut etiam alios locos, qui inter se et cum illis, ubi

Photius Caecilii meminit, comparati orationis colore, elocutione, ratione, aliis congruunt, etiamsi Photius Caecilium nominatim non appellat, tamen ad Caecilium referre liceat; deinde quod saepius lucide demonstrari potest Dionysium, de quo fortasse cogitari possit, fontem Photii non fuisse, cum huius uerba plane aduersentur iis, quae Dionysius dicit. Etiam hic argumentationem non semper ad finem prorsus certum perducere posse per se manifestum est.

Sed alia accedunt, quibus difficultates augentur. Photium Caecilii ipsius libri lectioni minime uacauisse, sed ab aliis excerpta ei praesto fuisse iam supra dixi. Inde efficitur, ut Caeciliana, quae Photio debentur, plurima decurtata esse et rerum capita tantummodo et strictim opiniones Caecilii repeti statuendum sit. Atqui hoc animaduertendum est selecta Caeciliana, quibus Photius usus est, bonam et doctam traditionem in uniuersum prodere. Sed etiam hoc certum et summi momenti est Photium in uitis suis praeter Pseudoplutarchum et Caecilii excerpta ex aliis fontibus hausisse. Sine dubio aliorum auctorum placita ad manus habebat; nam concedendum est non posse demonstrari, a Photio nullum praeter ipsum Caecilium, siue mauis dicere praeter Caeciliana excerpta, fontem in rhetoricis partibus, quas Photius nomine omisso attulit, adhibuisse; quae Photius praebet, est permixtio diuersorum fontium excerptorum. Quod comprobatur non difficile est. Nam praeterquam quod Photius ipse se aliis auctoribus uti aperte significat, etiam iis locis, ubi aliorum recentiorum fontium nulla mentio occurrit, alios fontes agnoscere possumus. Huc spectat, ut exemplum afferam, Phot. bibl. cod. 265 p. 491^a 22—28, locus imprimis dignus, qui memoretur. Vbi Caecilii doctrinam non subesse pro certo affirmare possumus (uide adnotationem meam ad fr. 141), immo admodum uerisimile est Dionysii Halicarnasei sententiam hic exstare. Et bene accidit, quod in iis, quae apud Photium statim sequuntur (p. 491^a 29—39 = fr. 142), contra eundem Dionysium modo compilatum argumenta proferuntur. Deinde, quod conformatio proximi Photiani tractatus

(p. 491^a 40—p. 491^b 28) non nisi ex diuersorum excerptorum coniunctione intellegi potest, sententiam meam ualde affirmat. Cuius illum legenti manifestum est hic compilatorem a nobis quasi deprehendi posse; nam si ille totus tractatus uni auctori tribuendus esset, quomodo explicaretur, quod bis siue ter eadem sententia de eadem quaestione, scilicet de Demosthenis oratione in Aeschinem habita, profertur et quod illa placita nullo consilio coaceruantur, tamquam si Photius siue auctor eius ipse iam nesciat, quid paulo ante dixerit? Videmus igitur, ut comprehendam, Photii thesaurum non potuisse ex uno auctore descriptum esse, sed commixtum ex diuersis fontibus, quorum ipse Caecilii, Dionysii, Longini, Libanii, Aspasii, Aristidis, Pauli Mysi aliorum libros nominat.

Nunc in singulis fragmentis, si modo rem opera dignam facturum esse mihi uideor, accuratior de Caecilio quaestio mihi instituenda erit. Pauca de fragmentis 110 et 142 disputaturus sum. In hoc utroque loco Dionysius Halicarnaseus impugnatur; in priore, quamquam nomen eius non additur, tamen ea reici, quae in iudicio de Lysia c. 19 (p. 31, 21 Vs. et R.) dicit, manifestum est, in posteriore nomen diserte appellatur. Iam quaestio oritur, quis iste Dionysii aduersarius fuerit. Monendum est illas refutationes antiquiorem fontem redolere. Quae suspicio per se admodum probabilis eo firmatur, quod in utroque loco obscuriores orationes, Lysiae oratio *κατὰ Μνησιπολέμου* et Aristogitonis *Ἀπολογία πρὸς τὴν ἔνδειξιν Λυκούργου καὶ Δημοσθένους*, afferuntur. An putas unum ex recentioribus illas nouisse? Sed alia quoque opinioni meae suffragantur. Vt iam supra (p. XIII) dixi, ex fragmento 136 (uide etiam fr. 137) apparet Caecilium in libro suo cum Dionysio conflixisse. Quid igitur est magis uerisimile quam etiam refutationes in fragmentis 110 et 142 exstantes ad Caecilium reuocandas esse? Neque mirum est illis acerbiter satis egregiam inesse, dummodo consideremus omnes refutationes totius antiquitatis, praesertim ab aequalibus profectas, acres fuisse; accedit, quod in fragmento 110

Caecilius Lysiam suum contra Dionysium defendere cogebatur. Quae cum ita sint, potius mirum esset, si in refutationibus acerbitas non inueniretur. Si autem fragmentum 110 iure Caecilio uindicatur, necessario etiam fr. 143 eiusdem Caecilii iudicium est, cum ea, quae in utroque leguntur, unum et eundem auctorem prodant.

Ad fragmentum 122 me conuertam. Eius uerba, praecipue ea, quibus de figuris sententiae apud Isocratem exstantibus agitur, sermone tam consentiunt cum iis, quae de iisdem sententiae figuris in Antiphonte Caecilium ipsum disputare Photius diserte dicit (fr. 103), ut ipsa ex forma iudicantes etiam fragmentum 122 ad eundem auctorem facile referre possimus. Similiter res se habet in fragmento 128, ubi iterum in figuras incidimus, quas, ut satis certe scimus, Caecilius imprimis perscrutari solebat.

Quod ad fragmentum 123 attinet, hoc quoque in Caecilianorum syllogen recepi, cum sermonis colore aliis reliquiis nostri rhetoris simile sit et unum quidem (uide annotationem meam ad hoc fragmentum) cum fragmento praecedenti commune habeat. Cuius agentis nomen ad αἰτιᾶται, quod ibi legitur, cogitatione supplendum est? Caeciliusne?

De fragmento 144 uerbo dicendum est. Priori parti, quam Burckhardtius quoque (fr. 20) in collectionem suam recepit, sufficit, si illius uiri docti uerba exscribo, quatenus cum illo consentio: 'in Caecilium conueniunt cum Callimachi reprehensio suique iudicii confidentia, tum quod ἔχων πρὸς τὴν κρίσιν τὸ ἀσφαλές dicitur'. Sed etiam posteriorem partem coniectura sat probabili ad Caecilium referre licet. Quae opinio iam eo commendatur, quod Dionysianam doctrinam (cf. Dionysius de Dinarcho 13 p. 321, 5 Vs. et R.) aliam fuisse statuitur. Accedit etiam, quo sententia mea confirmatur, quod, ut Blassius monuit, manifestum est hoc fragmentum et fragmentum 128 ex eodem fonte fluxisse (uide, quae ad utrumque fragmentum notauimus). Si autem fragmentum 128 Caecilio uindicandum esse mihi concessisti, facere non poteris, quin etiam fragmentum 144 Caecilii copias nobis praebere concedas.

De Libanio.

Paucis Libanium perstringamus, quem inter uetustiores illos homines criticos maxime respexisse et excerpssisse Caecilium iam J. Th. Voemel¹⁾ coniecerat, quae sententia omnibus fere, qui secuti sunt, est probata.²⁾ Et suo iure Burckhardtius suspicatus est et argumentis confirmauit Libanio, cum quarto saeculo τοὺς πρεσβυτέρους afferret, Caecilium aut Dionysium ante oculos uersatum esse. Nam omnibus notum est, ut iam saepius dixi, ea, quae Caecilii et Dionysii auctoritate firmata erant, tantum apud insequentis aetatis rhetores ita ualuisse, ut pro uero ea acciperent et fere omnia sua, quantum quidem ad artem criticam h. e. ad quaestionem, quid singulis oratoribustribuendum esset, quo potissimum genere dicendi singuli oratores essent usi et quid in singulis maxime esset imitandum, spectat, ex Caecilio nostro et Dionysio haurirent. Quis enim talia ex rhetorum recentiorum ipsorum ingenio profecta esse putabit? Suo iure Brzoska l. s. p. 1187 dicit: *auf ihn* (sc. Caecilium) *und Dionys geht im wesentlichen zurueck, was in der folgezeit ueber das eigentum eines jeden redners angenommen wurde.* Quodsi aliquo loco de Dionysio auctore cogitari nequit, non temere facere uidebor, si illa antiquiorem fontem redolentia testimonia ad Caecilium rettulerim. — Quod ad fragmentum 139 attinet, non solum id, quod Burckhardtius exscripsit, Caecilio tribuendum est, sed etiam sequentia uerba, quae docent, quibus causis grauioribus adducti οἱ πρεσβύτεροι orationem de Halonneso Demostheni abnegauerint et Hegesippo attribuerint, eidem fonti h. e. Caecilio debentur. Hic, ut tam saepe, perbene uidere possumus, quam acute et subtiliter noster rhetor iudicia sua protulerit.

1) Hegesippi oratio de Halonneso edidit J. Th. Voemel. 1833. prolegomena p. 22 sq.

2) Nonnullos hic appello: A. Schaefer *Demosthenes und seine zeit* II² 1886 p. 441, 1; Burckhardt ad fr. 18; Blass (uide adnot. meam ad fr. 139); Brzoska l. s. p. 1183.